

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

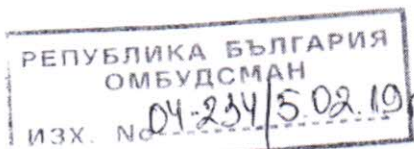
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Вх. №

19701-853-08-24

дата

6.02.2019 г.

ДО
Г-Н ХАСАН АДЕМОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО
ТРУДА, СОЦИАЛНАТА И
ДЕМОГРАФСКАТА ПОЛИТИКА

Относно: Законопроект за социалните услуги, № 802-01-57, внесен от Министерски съвет

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН АДЕМОВ,

Като омбудсман на Република България, защитник на правата на гражданите и на обществения интерес, подкрепям усилията на Министерството на труда и социалната политика да бъдат уредени обществените отношения, свързани с правото на всеки човек на достъп до качествени социални услуги.

Безспорно е, че социалните услуги имат основополагащо значение за състоянието на човешките права, за преодоляване на социалната изолация, в която са изпаднали определени групи от населението и затова услугите оказват пряко влияние върху качеството им на живот. С тази мяра оценявам предложението Проект на Закон за социалните услуги и намирам, че той в известна пълнота отразява достиженията на опита и практиката, натрупани през годините в сферата на социалните услуги.

Отчитам, че има засилен интерес към този законопроект. Във всекидневните ми срещи с граждани, майки на деца с увреждания и неправителствени организации, се поставят редица въпроси, а именно: дали в достатъчна степен Концепцията и Проектът на Закон за социалните услуги отразяват нововъзникващите обществени потребности; как те отговарят на редица натрупани през годините предизвикателства и проблеми, например за децата в конфликт със закона и социалната подкрепа за тях; как адресират потребностите на децата и хората с увреждания от индивидуален подход и оценка; уредена ли е превенцията и ранната интервенция, както и интегриран и комплексен подход за предоставяне на услугите.

Дебатът по този законопроект и неговото приемане, поражда редица очаквания, особено в контекста на обществените настроения в процеса на защита на правата на хората с увреждания. От новата уредба се очаква да промени качествено модела на работа на услугите; да даде ясни гаранции за реализиране на правото на гражданите да избират услугите, които да ползват, както и те да отговарят на реалните им потребности.

Становището ми по предложението законопроект е, че той предлага една добра уредба на социалните услуги и е направен опит за тяхното систематизиране в един общ нормативен акт.

В тази връзка представям на Вашето внимание моите бележки и предложения по законопроекта:

С оглед на обстоятелството, че има български граждани, живеещи на територията на друга държава, които по една или друга причина са изпаднали в бедстващо положение, предлагам да бъде предвидена възможността тези граждани да ползват краткосрочни социални услуги, които се финансират със средства от държавния бюджет.

I. В Глава Първа. Общи положения

1. По отношение на разпоредбата на чл. 4. Социална работа, е необходимо да бъде направена терминологична редакция на използвания термин „при посрещане на своите потребности“.

II. Относно Глава Втора. Социални услуги, чл. 14. Профилиране в зависимост от потребителите, смятам, че списъкът има нужда от допълване с други групи граждани, като: бежанци, деца в конфликт със закона и лицата, получили статут по Закона за чужденците в Република България.

1. По отношение на използвания подход на изчерпателно изброяване на групите дейности в чл. 15, носи характер на „затворен каталог“, който не допуска нови видове дейности и съответно нови видове услуги, отговарящи на динамично развиващите се процеси в обществото ни.

2. В чл. 16, ал. 3 предлагам следната редакция „...в зависимост от времетраенето социалните услуги могат да бъдат...“

III. Относно Глава трета. Органи на централно, регионално и местно ниво.

Безспорно е, че разкриването на нова структура на национално ниво – Агенция за качеството на социалните услуги ще гарантира фокуса върху социалните услуги и ще бъде гаранция за тяхното качество, но трябва ясно да бъдат регламентирани и функциите на ДАЗД по отношение на защита на правата на децата, ползващи социални услуги. В този смисъл е необходимо ясно да бъдат разграничени дейностите и отговорностите на органите по закона, за да не води до препокриване на функции и размиване на отговорности.

1. В чл. 21, т. 1 да се допълни с „разкриване“;

2. В чл. 25, ал. 2, в който се регламентират правомощията на кмета на общината, прави впечатление, че услуги, финансирани от частни доставчици на социални услуги, са изключени от обхвата на контрола и мониторинга на кмета на общината.

3. Не е добре разписана координацията и взаимодействието между общините;

4. чл. 29. Общината като доставчик на социални услуги, в ал. 3, т. 2 се вмениява на общината да създаде специални общински юридически лица, което влиза в противоречие със Закон за общинската собственост (чл. 51 – 53 от ЗОП);

IV. Относно Глава четвърта. Планиране и финансиране на социалните услуги.

На първо място отбелязвам, че регламентацията, свързана с финансирането на социалните услуги, се нуждае от преосмисляне. Тревога буди фактът, че ще бъдат финансирани от държавния бюджет само услуги, „които са включени в националната карта на социалните услуги“. Това би довело до изключване на услуги, които са специфични, и особено уязвими деца и граждани отново няма да имат достъп до услуги, които отговарят на потребностите им. Въпреки че оценявам като положителна стъпка въвеждането на допълващ финансов стандарт, намирам, че дебатът за начина на финансиране на социалните услуги трябва да продължи в конструктивен диалог, за да бъде намерен най-оптималният вариант, в съответствие в духа и принципите на Закона за социалните услуги.

V. Относно Глава шеста. Предоставяне на социални услуги.

В чл. 93 от проекта на Закона за социалните услуги не е споменато нищо за съществуването на механизма за личната помощ, а предвидената асистентска подкрепа не обхваща важни дейности, като помощ за упражняване на правата от потребителите (като например попълване на документи и др.), за обучение и осъществяване на трудова дейност. Не е ясно още защо е необходимо да се регламентира асистентската подкрепа на хората с трайни увреждания, с чужда помощ в проекта на Закона за социалните услуги, при положение че е в сила Законът за личната помощ, който подробно урежда тези въпроси.

Във връзка с обстоятелството, че има български граждани, живеещи на територията на друга държава, които по една или друга причина са изпаднали в бедстващо положение, предлагам да бъде обсъдена възможността те да ползват краткосрочни социални услуги, които се финансират със средства от държавния бюджет, като за целта се разпише конкретна нормативна уредба.

Предлагам още да отпадне уредбата на асистентските услуги на хората с трайни увреждания от проекта на Закона за социалните услуги, като регламентирането и финансирането на подкрепата бъде оставена изцяло във влезлия в сила Закон за личната помощ.

Като омбудсман изразявам удовлетворение от начина, по който протича процесът по изготвяне и съгласуване на законопроекта до този момент, като вярвам, че ще бъдат запазени конструктивният дух и партньорство и при изготвянето на подзаконовата нормативна уредба по прилагането на закона.

С уважение,

МАЯ МАНОЛОВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

